

Thema: Wees niet bang

[Bij aanvang van de viering branden de vier kaarsen van de adventskrans. Er staat een vijfde kaars bij, die nog niet brandt. Deze vijfde kaars mag een gekleurde kaars zijn, feestelijk, want deze kaars symboliseert de geboorte van het 'kind van het licht'.]

*We zingen: **Komt allen tezamen, 477: 1, 2 en 3.***

Begroeting

Soms moet iemand het gewoon even tegen je zeggen:

“Wees niet bang”.

Want bang zijn we, soms...

Bang om onze baan te verliezen,
bang voor de toekomst,
bang om voor een groep mensen te gaan staan,
bang om oud te worden,
bang om dood te gaan,
bang voor de spoken in ons hoofd.

Ook het kerstverhaal is een verhaal vol angst:

angst voor een engel die je toespreekt,
angst voor een kind ‘van hogerhand’,
angst omdat je nergens welkom bent.

Maar al die angst verdwijnt, als sneeuw voor de zon,
als een kind geboren wordt.

Niet zomaar een kind, maar een kind vol beloften,
een kind van vrede, een toekomstmens.

“Wees niet bang”, zegt dit kind tegen ons.

In wie hij is, belichaamt hij de boodschap van de Schrift:

365 keer, voor elke dag van het jaar, wordt gezegd:

“Wees niet bang” – zoals in het boek Daniël:

“Wees niet bang. God houdt van je.

Het zal goed met je gaan.” (Daniel 10:19 - *Bijbel in gewone taal*)

Die krachtige boodschap vieren wij, hier en nu.

Welkom, mensen van goede wil,

welkom, toekomstmensen!

Welkom, hier, in het licht,

dat ons warmt en vertrouwen geeft.

[De vijfde kaars wordt aangestoken. Ondertussen zingen allen:]

Lied: Zuivere vlam *lied 458a. 5x zingen.*

Gebed, afgewisseld met couplet 6, 7 en 8 van lied 463

Tekst: Sytze de Vries; muziek: Kenneth George Finlay

Goede God, uw Licht is door het donker heen gebroken
en wij mogen ons dragers van uw licht weten.
In uw naam, brengen wij verhalen van vrede,
maar wij hebben ook weet van ervaringen waar het duister overheerst.
Wees hier aanwezig, bidden wij, met uw liefdevolle ontferming...

Erbarm U als wij ons laten leiden door angst,
als wij eigenbelang voorop stellen,
als wij onze harten afsluiten voor de ander...

allen zingen Kyrie eleison
dat Gij U erbarmt,
onze kille koude
met uw licht verwarmt!

Kom ons tegemoet in ons zoeken naar vrede,
in onze pogingen het geweld te keren,
in de kleine stappen die wij zetten naar geluk voor alles en allen...

allen zingen Christe eleison
nog is niet verstomd
ons verlangend roepen
dat Gij spoedig komt!

Wees genadig voor al uw mensen,
zie onze goede wil, maar ook de wanhoop en het verdriet,
zie ons verlangen naar uw komst in ons midden...

allen zingen Kyrie eleison,
wees genadig, Heer!
Breng ons naar de morgen,
wacht niet langer meer!

Lezing: Aankondiging van de geboorte van Jezus uit Lucas 1:26-33

Lied: Nu zijt wellekome, *lied 476: 1, 2 en 3*

Lezing: De geboorte van Jezus Lucas 2:1-20

Meditatie

Wees niet bang.

Angst is een rode draad in onze samenleving. Angst voor ziekte, voor gebrekkig ouder worden, voor verlies van grip op het leven. Maar ook het nieuws boezemt ons angst in, voor terrorisme, voor geweld, voor gewelddadige demonstraties waarbij alles kapot geslagen wordt.

"Er is echter een tegenverhaal. Het verhaal van God die zegt: 'Wees niet bang'." Het verhaal van Jezus, die het licht der wereld is. Hij kwam in de duisternis van de angst, en de duisternis heeft het niet in zijn macht gekregen. Jezus Christus, het Woord van God, spreekt tot ons: Er zij licht, licht in het duister van onze angsten.

Het lijkt wel of er een spook rondwaart: het spook van de angst. Angst is als een veelkoppig monster. Je kunt het bestrijden en het monster een kop afslaan, maar voor je het weet groeit er weer een nieuwe kop aan. Je kunt de angst de baas worden, maar voor je het weet heeft de angst je weer te pakken op een ander vlak, in een andere situatie. Het veelkoppige monster laat zich niet zomaar verslaan.

Hebt u ook wel eens angsten? Angst voor pijn, angst voor verlies? Als kind had ik al de angst dat ik mijn ouders zou kwijtraken. Dat is één keer ook bijna gebeurd, op vakantie in Frankrijk. Maar gelukkig vonden ze me toch weer terug. Toen ik als student voor het eerst voorging in een kerkdienst, was ik zo bang voor de mensen dat ik de hele dienst bleef staan. Ik durfde niet te gaan zitten tijdens de liederen. Totdat iemand tegen mij zei: je mag wel gaan zitten hoor, die mensen zingen echt wel door, ook zonder dat jij ervoor staat.

Angst voor ziekte, voor gebrekkig ouder worden, voor verlies van grip op het leven. En denk ook eens aan de angst van kinderen in oorlogsgebieden, de angst van mensen die zo ten einde raad zijn dat ze alles achterlaten en op reis gaan om ergens anders een veilig heenkomen te zoeken. In een onbekende omgeving met onbekende mensen. Angst kan je leven vullen. We zien dat ook in de politiek, als het gaat over het kinderpardon en het kerkasiel. Als we het kinderpardon ruimhartig toepassen, is het hek toch van de dam? We weten het allemaal: angst is een slechte raadgever. Maar hoe vaak heeft dat veelkoppige monster ons wel niet te pakken.

In die bewuste nacht, zijn er herders in het veld. Ze zitten in het donker bij elkaar, omdat ze op hun schapen moeten passen. Het zijn herders: stoere kerels, geen bangeriken. Maar dan is het alsof de bliksem inslaat: een licht uit de hemel overvalt hen, er staat opeens een vreemdeling bij

hen. Ze worden doodsbang. Het spook van de angst heeft zelfs deze stoere kerels te pakken.

Maar dan klinkt een stem - midden in die angstige situatie, midden in hun schrik. 'Wees niet bang.' Je zult maar herder zijn en daar zitten in de nacht. Ze hadden wel degelijk reden om bang te zijn. Je zult maar ... Vul het maar in, angst is vaak heel reëel. En toch: "Wees niet bang, want ik kom jullie goed nieuws brengen! Vandaag is in de stad van David jullie redder geboren."

Dit is het tegenverhaal van kerst. Het verhaal van God die zegt: 'Wees niet bang. Ik deel jouw leven, ik laat je niet aan je lot over. Ik word gelijk aan jou, om je perspectief te geven, om je te laten leven uit liefde.' Dát is het tegenverhaal van kerst. Angst verkrampt en verlamt, maar de boodschap van kerst geeft ruimte. O Kind ons geboren! U schenkt ons licht en vreugde!

Ten slotte. Bij alle angsten, zet Christus je weer op je benen, zodat je verder kunt met een nieuw perspectief. Het Woord van God is vlees geworden. In Jezus is God zelf dichtbij gekomen. Dat geeft hoop. Met de Heer als reisgenoot, kan er eigenlijk niks mis gaan. Hij vervult je met zijn liefde en zijn vreugde. Daarom gaan de herders ook vol vreugde terug naar hun kudde: "terwijl ze God loofden en prezen om alles wat ze gezien hadden." Amen.

Intermezzo door Soli Deo Gloria

Ritueel

- *Bijvoorbeeld: eenzaam, boos, geweld, kou, schaamte, oorlog, ziekte enzovoort.*

De voorganger kan het ritueel als volgt inleiden

"Wees niet bang", zegt de engel tegen Maria.

Ondanks angst, schaamte en afwijzing

wordt een kind geboren, een kind dat de wereld zal veranderen.

Waar zijn wij bang voor?

Wat draag jij met je mee, wat bezwaart jou?

Ik nodig je uit naar voren te komen en hier een steen te pakken.

Zoek een steen met een woord dat jij herkent, een angstwoord in jouw leven, of neem een lege steen en vul 'm in gedachte in of schrijf er zelf een woord op.

Houd de steen eens vast, voel hoe zwaar de steen is.

Leg de steen bij de kaars en maak gezamenlijk een bouwwerk van de stenen.

De voorganger neemt nu zelf een steen en laat zien wat er moet gebeuren

Als iedereen een steen heeft neergelegd en de waxinelichtjes ertussen zijn geplaatst, zegt hij/zij:

Van alles wat ons bezwaart, bouwen wij iets nieuws
en we zien het licht dat er tussendoor schijnt.
Daarmee zijn onze angsten niet weg,
maar we maken ze hanteerbaar,
denkend aan de zin van Leonard Cohen:
“There is a crack in everything, that’s how the light gets in.”

Liederen zingen:

- **Er is uit ’s werelds duistere wolken, lied 482 alle 3 verzen**
- **Ik mag hier aan uw kribbe staan, lied 475: 1 en 2.**
- **Eer zij God in onze dagen, lied 487: 1 en 3.**

Voorbede door Joke, Tetty, en ds. de Jong.

Bidden wij tot God, die onder ons wil wonen...
voor mensen, waar ook ter wereld,
die in angst leven vanwege oorlog en geweld,
die hun leven niet zeker zijn;
voor ... *(noem hier enkele actuele brandhaarden)*:
wees licht en leven in onze wereld
en bemoedig al uw mensen,
zo bidden wij...

voor kinderen, waar ook ter wereld,
die niet welkom zijn, die genegeerd worden,
die opgroeien in een omgeving zonder liefde:
wees licht en liefde in onze wereld
en bemoedig al uw mensenkinderen,
zo bidden wij...

voor mensen die gebukt gaan onder schaamte en angst,
die ernstig met zichzelf in de knoop zitten,
die geen toekomst zien;
wees licht en leven in onze wereld
en bemoedig al uw mensen,
zo bidden wij...

Bidden wij samen het volgende lied:

1. God fan fier en hein ús Heit,
dat wy hilligje jo namme,
ûnder ús sa faak ûntwijd,
troch jo eigen bern beskamme.

2. Bûch de folken nei jo wet,
lit jo ryk op ierde komme.
Byn jo wil ús op it hert
en wy sykhelje ferromme.

3. Jou ús hjoed ús deistich brea
en ferjou wat wy misdiene,
sa't ek wy ferjûn ha, Hear,
al dy't skuldich foar ús stiene.

4. Lit oer ús gjin neare nacht,
lied ús net yn blyn begearen.
Binne wy yn duvels macht,
Hear, ferlos ús fan `e kweade.

5. God fan fier en hein ús Heit,
wûnder heimnis is jo namme,
grut yn krêft en hearlikheid,
oant yn alle tiden. Amen.

Collecte

Lied 484: 1 en 3

Zegenwens

Moge de weg je zeggen: volg me maar.

Moge de ster je zeggen: richt je vaart op mij.

Moge de grond je zeggen: bezaai me.

Moge het water je zeggen: drink me.

Moge het vuur je zeggen: warm je.

Moge de boom je zeggen: schuil in mijn schaduw.

Moge de vrucht je zeggen: pluk me, eet me.

En als je de weg kwijtraakt,
geen vaste grond meer vindt,
en als je dreigt te verdrinken,
als het vuur gedoofd is
en je kou lijdt in een nacht zonder sterren,
als de bomen kaal zijn
en je honger en dorst hebt,
dan moge de Stem je zeggen:
"Wees niet bang. Ik zal er zijn."

Gezegende Kerstdagen!

LIED: Ere zij God